

POSTANOWIENIE

Dnia 18 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania F. W. S.A. w W.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Wałbrzychu
z udziałem P. C. i M. K.
o składki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 listopada 2025 r.,
zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 13 listopada 2024 r., sygn. akt III AUa 232/24 III WSC U 115/24,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny postanowieniem z 13 listopada 2024 r. odrzucił skargę kasacyjną F. W. S.A. w W. od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 8 sierpnia 2024 r., III AUa 232/24, który oddalił apelację skarżącej od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z 12 grudnia 2023 r., oddalającego jej odwołanie od dwóch decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Wałbrzychu z 5 września 2022 r., ustalających podstawy wymiaru składek dla ubezpieczonych P. C. i M. K. Skarga kasacyjna została odrzucona ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398² § 1 k.p.c.). W kasacji wartość ta została określona na kwotę 6.252 zł w odniesieniu do ubezpieczonego M. K. i na kwotę 5.045 zł w odniesieniu do ubezpieczonego P. C.

W zażaleniu zarzucono naruszenie:

1) art. 398² § 1 k.p.c. przez uznanie, że rozpatrywana sprawa nie stanowi sprawy o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego podczas, gdy rozpatrywana sprawa stanowi w rzeczywistości sprawę o „objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego” o której mowa w art. 83 ust. 1 lit. 1a u.s.u.s., a nie sprawę o ustalenie podstawy wymiaru składek, tj. wobec rzeczywistego wyeliminowania zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia jako tytułu podlegania pod ubezpieczenia społeczne (art. 6 ust. 1 pkt 4 u.s.u.s.);

ewentualnie

2) art. 398⁶ § 2 KPC w zw. z art. 398² § 1 KPC przez odrzucenie skargi w sytuacji, gdy zastosowanie tego przepisu nie było zasadne, albowiem prawidłowo ustalona wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza kwotę 10.000 zł, co nakazywałoby przekazać ją do rozpoznania Sądowi Najwyższemu celem rozpoznania;

oraz

3) art. 398² § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że wartość przedmiotu sporu jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych tj. w wyniku uznania, że H. Z. nie jest adresatem przedmiotowych decyzji podczas, gdy uznanie, że Płatnik składek jest podmiotem odpowiedzialnym za naliczenie i odprowadzenie składek od wynagrodzenia wypłacanego Ubezpieczonym z tytułu umów zawartych z I., skutkuje wyeliminowaniem istniejących pomiędzy H. Z., a Ubezpieczonymi relacji na gruncie ubezpieczeń społecznych, a tym samym wydane decyzje mają charakter prawnokształtujący również względem H. Z., a pominięcie go jako adresata nie eliminuje stosownego skutku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Ad 1. Nie ma podstaw do twierdzenia, że sprawa objęta skargą kasacyjną była sprawą „o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego” (art. 398² § 1 k.p.c. zdanie drugie *in fine*) i dlatego bez znaczenia jest granica dziesięciu tysięcy

złotych, warunkująca dopuszczalność skargi kasacyjnej (art. 398² § 1 k.p.c. zdanie pierwsze). Nie było sporne, że P. C. i M. K. byli zatrudnieni jako pracownicy i ponadto jako zleceniobiorcy. Realizowały się odrębne tytuły podlegania ubezpieczeniom społecznym (art. 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych) i w tym zakresie nie było sporu. Przedmiotem i podstawą decyzji pozwanego było podleganie ubezpieczeniom społecznym na podstawie art. 8 ust. 2a tej ustawy, która to regulacja nie likwiduje odrębności umowy zlecenia od umowy o pracę. Stanowi tylko szczególne rozwiązanie, na podstawie którego zatrudniony ma tylko jeden tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym jako „pracownik” i dlatego sumuje się jego przychody z zatrudnienia pracowniczego i z zatrudnienia na podstawie zlecenia, co składa się na jedną podstawę wymiaru składek, po ustaleniu której, wylicza się brakującą różnicę kwoty składek, wyliczoną przez pozwanego na kwotę 6.252 zł w odniesieniu do zatrudnionego M. K. i na kwotę 5.045 zł w odniesieniu do zatrudnionego P. C.

Podstawa wymiaru składek to przychód pracownika (wynagrodzenie), który należy do sfery faktów i sam w sobie nie składa się na przedmiot sprawy sądowej, choćby ze względu na przesłanki sprawy o ustalenie z art. 189 k.p.c. Sąd nie prowadzi zasadniczo spraw, których przedmiotem ma być ustalanie tylko faktów, a w tym wypadku ustalanie podstaw wymiaru składek, gdy znaczenie ma obowiązek składkowy wynikający z ustalenia wyższej podstawy wymiaru składek na mocy art. 8 ust. 2a, art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Te przepisy zostały wymienione w decyzjach pozwanego i określały prawny przedmiot sprawy sądowej.

Zarzut pierwszy nie był zatem zasadny, gdyż sporne w sprawie nie było zatrudnienie, lecz tylko obowiązek składkowy zależny od podstawy wymiaru składek, dlatego nie jest uprawnione zapatrywanie skarżącego, że w ocenie dopuszczalności skargi kasacyjnej nie powinna decydować wartość przedmiotu zaskarżenia podana w skardze kasacyjnej a wcześniej w apelacji.

Przedmiotem decyzji ZUS są wprowadzone podstawy wymiaru składek liczone zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, wynikające z tego, iż ZUS ustalił, że na istniejący stosunek pracy nakłada się stosunek

cywilnoprawny, na podstawie którego zleceniobiorca wykonuje pracę na rzecz pracodawcy (*vide* uzasadnienie decyzji pozwanego).

Art. 8 ust. 2a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, 432 i 619), w części obejmującej zwrot „lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy”, jest zgodny z zasadą poprawnej legislacji wywodzoną z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 maja 2021 r., K. 15/16).

Ad 2. W sprawie nie ustalano, że wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza 10.000 zł, dlatego skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398² § 1 k.p.c.

Ad 3. Przedmiot regulacji art. 398² § 1 k.p.c. jest ściśle określony i nie obejmuje kwestii podniesionych w zarzucie. Sprawa została rozpoznana w dwuinstancyjnym postępowaniu przed Sądem powszechnym. Skargę kasacyjną wniesiono od prawomocnego już wyroku sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Na obecnym etapie przedmiotem kontroli jest tylko dopuszczalność skargi kasacyjnej. Szersza ocena wykracza poza określony w procedurze zakres badania odrzucenia skargi kasacyjnej.

Zażalenie skarżącego w podobnej sprawie zostało oddalone przez Sąd Najwyższy postanowieniem z 5 lutego 2025 r., III UZ 23/24.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

[a.ł]